

سومین کنگره تاریخ معماری و

شهر سازی ایران

۲۵-۳۰ فروردین ماه ۱۳۸۵

ارگ بم - کرمان

بیانیه سومین کنگره تاریخ معماری

و شهرسازی ایران

۲۵-۲۹ فروردین ماه ۱۳۸۵

بم - کرمان - ایران

مقدمه:

به خواست خداوند و اراده اندیشمندان و محققین و دانش پژوهان و به همت سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و مساعدت بی دریغ موسسات دولتی و مردمی استان کرمان و شهرستان بم بار دیگر شور حضور بیش از یک هزار و سیصدتن از متخصصین، علاقمندان و دانشگاهیان برگزار می نمود. سومین کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران را فروردین ماه ۱۳۸۵ محقق نمود و بار دیگر آنچه را که ناممکن می نمود ممکن ساخت. ره آورد این همایش ملی صرفنظر از فراهم آمدن بخش ارائه پانصد خلاصه مقاله و دوپست و پنجاه اصل مقاله بود که به دقت مورد بررسی و گزینش هیات علمی کوشنده کنگره قرار گرفت. پنجاه مقاله آن در روزهای برگزاری کنگره ارائه شد و سه جلد از مقالات تا کنون به چاپ رسیده است.

این بار نیز مانند دو کنگره پیشین حضور دانشجویان رشته های مختلف معماری، شهرسازی، پژوهش هنر مرمت، باستان شناسی، فلسفه و ... بسیار امید بخش بود، محدودیت های پذیرش و شرایط زیستی محلی که دعوت از سیصد و پنجاه نفر را در برنامه قرار داده بود باعث نشد که بیش از نهمصد دانشجو با تحمل تمام شرایط سخت گرمی بخش همیشگی فضای کنگره شوند. در این مجال سپاسگزاری از جمعیت و افرادی که داوطلبانه و مشتاقانه ما را در برگزاری ایم همایش ملی یاری رساندند مقدور نمی باشد خاطره شان در خاطره ها پایدار و عزیز ماند. بیانیه سومین کنگره تاریخ معماری و شهر سازی که ذیلا ارائه می گردد وظائف سنگینی را به عهده دبیرخانه گذارده است که محقق نمودن آن در پیشبرد اهداف کنگره و ارتقای آن بسیار اثر گذار خواهد بود.

مشارکت قابل توجه دانشمندان، اساتید، پژوهشگران و جامعه تخصصی و نیز حضور پر شور دانشجویان بیش از بیست و پنج دانشکده معماری، شهرسازی، باستانشناسی، مرمت، پژوهش هنر، فلسفه و ... دانشگاههای کشور در این کنگره، علی رغم شرایط استثنایی و دشوار شهر تاریخی بم پس از زمین لرزه غم بار دیماه ۱۳۸۲ تاکید مجددی بود بر ضرورت تداوم یک چنین همایش ملی، و اهمیت جایگاه خاصی که به عنوان یک نهاد علمی تحقیقاتی در میان جمع متخصصین کسب کرده است.

افراد حاضر در سومین کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران ضمن ابراز تشکر از تمامی شرکت کنندگان و کارگزاران این همایش ملی بویژه سازمان میراث فرهنگی و گردشگری که بدون یاری موثر او امکان برگزاری این گردهمایی میسر نمی شد و با سپاس فراوان از دبیرخانه کنگره و مدیر اجرایی پایگاه پژوهشی ارگ بم و نیز مسدولین محترم استان کرمان و شهرستان بم، فرمانداری، دانشگاه آزاد اسلامی و شهرداری بم، بنیاد خیریه خلعتبری، بنیاد خیریه صنعتی، کمیته امداد امام، کمیته بازسازی بم و همکاران ارجمند نهادای دولتی عمومی بم توصیه های زیر را ارائه می نماید.

۱- نظر به فراهم آمدن منبع عظیمی از یافته های علمی تحقیقاتی در باره معماری و شهرسازی ایران از طریق این سه همایش ملی، به دبیرخانه کنگره اکیدا توصیه می شود که با طبقه بندی، گزینش و تحلیل مقالات وارده بر اساس محورهای کنگره و با یاری جستن از تحقیقات مشابه انجام یافته در این بستر نسبت به تالیف کتابی مستقل درباره معماری و شهرسازی ایران و عمدتا بر اساس فصلهایی که

متضمن محورهای کنگره باشد اقدام کند.

۲- پژوهش‌ها در زمینه تاریخ و معماری و شهرسازی جهان ایرانی کامل نخواهد شد مگر در قالب یک همکاری و مشارکت فعال بین کشورها بویژه کشورهای منطقه که دارای میراث فرهنگی مشترک هستند. براین اساس توصیه می‌شود که کنگره آینده بصورت منطقه‌ای و با حضور محققین کشورهای مرتبط برگزار گردد.

۳- کنگره اکیدا توصیه می‌نماید که شهرهای تاریخی و بناها و محوطه‌های زنده موجود شهری بعنوان مصادیق و منابع فرهنگی و هویتی در برنامه‌های توسعه ملی مورد توجه جدی قرار گیرند.

۴- نظر به تعیین (میراث صنعتی) (بعنوان موضوع) (روز جهانی بناها و محوطه‌های تاریخی) در ۱۲۹ و ۱۸/۱۳۸۵ آوریل ۲۰۰۶ از سوی ایکوموس (شورای بین‌المللی بناها و محوطه‌ها) کنگره توصیه می‌نماید که نهادهای مسئول دولتی، عمومی و خصوصی جهت شناسایی، ثبت، حفاظت و احیا، (میراث صنعتی ایران) که به علت سرعت روند توسعه‌های شهری در مخاطره قرار گرفته است توجه لازم مبذول دارند.

۵- شناسایی، ثبت و تعیین حرائم آثار فرهنگی-تاریخی موجود در کشور و تهیه اسناد و مدارک مربوط به آنها که دستمایه اصلی مطالعات تاریخی و شهرسازی است به عنوان ارکان توسعه پایدار تلقی گردیده و توجه جدی به مستندسازی و حمایت قانونی دیگر آثار توجه کامل شود.

۶- ضمن تأیید توجه شایسته دولت در جهت تخصیص اعتبارات مورد نیاز برای مقاوم‌سازی بناها و سالم‌سازی بافت‌های شهری تأکید می‌نماید که هرگونه مداخله در بافت‌های فرهنگی و تاریخی باید لزوماً همراه با مطالعات علمی و کارشناسانه باشد و اینگونه ساختارهای شهری به عنوان ارکان هویت بخش شهر و به عنوان منابع مستند میراث مدنی مورد حفاظت و رشد قرار گیرد.

۷- ضمن تأیید سیاست‌های منعکس در بیانیه و توصیه‌های فروردین ماه ۱۳۸۳ کارگاه بین‌المللی بم با هدف احیای هویت ایرانی، اسلامی شهر تاریخی بم بویژه توصیه می‌نماید که نقش نظارتی دستگاه‌های مسئول اجرایی در روند بازسازی م برای ثبت هویت شهر تقویت گردد.

۸- زلزله غم‌بار دیماه ۱۳۸۲ بم یکبار دیگر نشان داد که دست‌آوردهای فرهنگی تاریخی و مدنی کشور ما در مقابل زمین‌لرزه تا چه حد آسیب پذیر است، توجه جدی به مقاوم‌سازی و استحکام بخشی پایدار آنها بر اساس موازین علمی و مورد تأکید کلیه شرکت‌کنندگان در کنگره قرار دارد.

۹- شرکت‌کنندگان در کنگره توسعه مراکز آموزشی و پژوهشی را که در موضوع تاریخ معماری و شهرسازی ایران فعالیت می‌کنند از طریق ایجاد یک شبکه اطلاع‌رسانی فراگیر خواستارند.

۱۰- کنگره، بررسی و شناخت معماری و شهرسازی ایران را شرط اولیه تولید دانش فنی و بومی در این زمینه می‌داند و آنرا برای توسعه فرهنگی و تاریخی کشور ضروری دانسته، توصیه می‌کند در تمام عرصه‌های جغرافیایی تاریخی ایران تحقیقات لازم در این ارتباط انجام گیرد.

۱۱- ضمن سیاست از تلاش‌های پایگاه بازسازی ارگ بم تلاش‌های پرثمر و بنیادین سازمان میراث فرهنگی و گردشگری در جریان زمین‌لرزه ۱۳۸۲ ایجاب می‌نماید که بدلیل حساسیت‌های موجود در این فعالیت از حمایت‌های ویژه و مستمری برخوردار شوند.

۱۲- با عنایت به ارتقای موفقیت بم در صحنه بین‌المللی کنگره پیشنهاد می‌نماید که امکانات پژوهشی و علمی پایگاه پژوهشی و علمی پایگاه پژوهشی ارگ بم متناسب با شان جهانی آن توسعه یابد.

۱۳- با عنایت به گستره جغرافیایی مصادیق معماری ایرانی، کنگره توصیه و تأکید می‌نماید آثار درخشان معماری و شهرسازی ایران که خارج از حیطه مرزهای سیاسی کشور قرار دارند به عنوان اجزای تفکیک‌ناپذیر پیکره فرهنگ معماری ایرانی مورد توجه قرار گرفته و از طریق ارائه راهبردهای علمی و فنی مورد حمایت قرار گیرند.

دبیر خانه کنگره سوین کنگره تاریخ معماری و شهرسازی ایران بیست و نهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و پنج بم - کرمان